

In 2023 werd, na corona, de draad grotendeels weer opgepakt. Achter de schermen vinden momenteel interessante ontwikkelingen plaats. Een overzicht.

BESTUURSAZAKEN

Herinrichting terrein Essen 7, Haren

In 2015 nam de Stichting Het Groninger Landschap het meest centrale deel van het kloosterterrein binnen de gracht over de van particuliere eigenaren, die het hiermee wilden behouden als het waardevolle archeologische terrein dat het in toenemende mate blijkt te zijn. Al vrij snel ontstond het idee meer zichtbaarheid te creëren, waarbij ook een essentieel onderdeel over de toegang vastgelegd werd, namelijk een toegang vanaf de noordzijde. Dit laatste kan nu gerealiseerd worden door de aankoop van enkele weilanden aan die noordzijde, in december 2022. De verdere invulling is uitgewerkt in een herinrichtingsplan. Er wordt nu gewerkt aan een financieringsplan, er is contact met de gemeente. Als dit rond is, en er is zicht op een vergunning, zullen er eerst financieringsfondsen gezocht moeten worden, voordat de feitelijke werkzaamheden beginnen.

Toukomst: Sterke Musea

Yesse heeft zich in 2023 aangesloten bij de Coöperatie Sterke Musea, een van de Toukomstprojecten en onderdeel van het Nationaal Programma Groningen (een 'gevolg' van de aardbevingsschade in Groningen, bedoeld om Groningen te versterken en positief in het nieuws te brengen).

De bedoeling van dit onderdeel is musea te helpen zich te versterken, waartoe zowel financiële als personele mogelijkheden bestaan. Yesse overweegt hulp te vragen bij het ontwerpen van een volwaardig schoolprogramma voor basisscholen.

Interesse? Zie [Toukomst - Nationaal Programma Groningen](#)

De Kloostersingel

Na langdurig aandringen bij de gemeente is een lang gekoesterde wens vervuld.

De Kloostersingel is de 'hoofdstraat' in de nieuwe woonwijk aan de westkant van de Kerklaan, ten noorden van de Dilgtweg. Uiteraard vond het bestuur het zeer gewenst dat argeloze bewoners ook wisten waarom hun straat zo heet. Sinds het voorjaar van 2023 biedt een nieuw straatnaambordje het antwoord door de toevoeging 'Klooster Yesse 1215-1594'.

Yesser Kring

In onze zoektocht naar nieuwe en vooral iets jongere bestuursleden, ontstond het idee om een kennisnetwerk rond het bestuur van Yesse te organiseren, de Yesser Kring genoemd. Inmiddels hebben ongeveer tien deskundigen met verschillende vakinhoudelijke achtergronden hier positief op gereageerd. Daar zijn we uiteraard heel blij mee. De bedoeling is om elk van hen te kunnen raadplegen wanneer we kennis of ervaring missen, en daarmee steun van henzelf of mensen uit hun achterban in te schakelen. Uiteindelijk beogen we daarmee een goede kwaliteit van onze activiteiten te behouden. In november vond een eerste gezamenlijk overleg plaats, en werd onderling kennis gemaakt. De eerste ideeën werden uitgewisseld en de groep komt graag in het voorjaar van 2024 opnieuw bijeen.

Wandeling Vorkgebied:

De Stichting Het Groninger Landschap is in 2023 bezig geweest met het beschrijven van een historische wandeling door en rond het Vorkgebied, uiteraard met aandacht voor het klooster Yesse en de archeologie in het Vorkgebied. Beoogd wordt deze begin 2024 af te ronden, zodat wandelaars het gebied met oog voor de waarden ervan zullen aanschouwen.

Contacten met de gemeente Groningen:

In het najaar vonden diverse contacten met de gemeente Groningen plaats: Yesse heeft haar beleidsplan voorgelegd aan en besproken met de voorzitter van de Culturele Raad Haren, de heer Swagerman. Dit wordt samen met de beleidsplannen van andere culturele organisaties die zijn aangesloten bij de CRH tot een beleidsadvies aan de gemeente gebundeld, uiteraard mede om een aanvraag tot (gedeeltelijke) financiering voor cultureel Haren te onderbouwen.

Ook in het najaar kwam wethouder Kirsten de Wrede, onder meer van Cultuur en gebiedswethouder van Haren, naar Haren om kennis te maken met de CRH en een aantal leden ervan. Zij toonde zich zeer geïnteresseerd en beloofde Yesse te bezoeken.

ACTIVITEITEN

Lezingen

21 januari: Het jaar begon met een lezing voor de donateurs, deels verzorgd door Bart Flikkema en deels door archeoloog Stijn Arnoldussen.

25 april. Vlak daarop vond de Kloosterlezing door Dr. Andrew Irving plaats, deze keer in de Nieuw-Apostolische Kerk in Haren. Het werd een goed bezochte bijeenkomst, de lezing verhaalde over kluizenaars in Noord Nederland, hun voorgeschiedenis en 'nageschiedenis', en er was speciale aandacht voor de kluizenaar in het Harener Holt, vlakbij de huidige Villa Gelria. Irving had nieuwe informatie hierover uit Rome.

Fiets- en wandeltochten

30 juni. Fietstocht langs de kloosterlanderijen over het Hogeland, rond Menkeweer. De meeste deelnemers kwamen uit de (wijde) omgeving van Winsum, waarmee de band tussen Yesse en het Hogeland mooi versterkt werd. Een volle groep fietsers genoot van verhalen over kloostergebieden en het landschap.

13 juli. Refugiawandeling in de Stad Groningen. Na enkele jaren pauze werd ook deze tocht weer opgepakt. Tot op het laatste moment kwamen deelnemers aan, ook zonder aanmelding, wat ook hier leidde tot een volle groep. Ook dit was een geslaagde dag met positieve reacties en voor Yesse veel nieuwe gezichten.

11 augustus: De inmiddels befaamde lekenbroederstocht (sinds 2016) van Yesse naar Kropswolde. Een fiets- en vaar expeditie, zoveel mogelijk langs de route die de lekenbroeders in de kloostertijd aflegden om bij de turfgebieden ten oosten van Kropswolde te geraken. De vaartocht op het Zuidlaardermeer is een mooie (natuur)toevoeging, nu we niet meer over de Hunze kunnen varen.

Groepsontvangsten

12 mei was er ontvangst van een groep vrijwilligers van het Reitdiepteam van Het Groninger Landschap. Via onze 'ondersteuner' Hans Punte, ook vrijwilliger bij deze organisatie, wordt Yesse bij steeds meer 'Landschapsvrijwilligers' bekend!

Het jaar door werden diverse groepen ontvangen, waaronder de Russisch Orthodoxe kerk die op 24 juni (Sint Jansdag) jaarlijks een pelgrimage organiseert, die deze keer weer van Yesse naar de Mariakapel van de Yesser lekenbroeders te Kropswolde voerde. De contacten worden al jaren gekoesterd. Vader Onoufry hield deze keer zelfs een korte plechtigheid voor het meegekomen gezelschapje.

Hildegardparochie pelgrimeert van Haren naar Yesse
Op 9 juli bezochten zo'n zeventig parochianen van de Hildegardparochie Yesse in het kader van een gezamenlijke dag van de vier aangesloten kerken. Men pelgrimeerde per auto, fiets of lopend en luisterde met aandacht naar de verhalen over het klooster en natuurlijk de band van Yesse met de Heilige Nicolaaskerk in Haren. Hierin is een Mariakapel ingericht rond het beeld dat aan het Mariawonder te Yesse herinnert.

En verder nog

Nog meer (over) Vraauwlu

Als vervolg op de uitgave van het boek Vraauwlu in 2022, werd in 2023 een tentoonstelling ingericht in het Museum aan de A, voorheen het Noordelijk Scheepvaartmuseum. Vraauwlu beoogt onderbelichte Groninger vrouwen van betekenis onder de aandacht te brengen en ook op die manier aandacht te vragen voor de positieve kanten van de provincie.

Behalve in het boek kreeg ook in deze tentoonstelling de Yesser vrouw Hille Coenders mooie aandacht. Dit leidde vervolgens weer tot een uitgebreid artikel van maar liefst acht pagina's in het tijdschrift Stad en Lande (2023-2). De schrijfsters van het boek, Sanne Meijer en Iris van den Brand, hielden in het najaar ook een lezing in Haren over hetzelfde onderwerp, waar Hille wederom in de schijnwerpers kwam. Zo kan een meer dan 500 jaar 'oude' abdis Yesse mede helpen levend te blijven!

Abt Boyng in Maulbronn

Het cisterciënzer klooster Maulbronn is het best bewaarde klooster van Duitsland. Op een van zijn reizen stierf de Groninger abt Boyng, zijn graf is in Maulbronn. Bart Flikkema schreef in 2018 een boekje over hem, van belang gezien zijn belangrijke rol voor Yesse rond 1420. Dit boekje is het afgelopen jaar aan een buitengewoon verraste gids van Maulbronn aangeboden: zij en haar collega's waren totaal niet op de hoogte van dit verhaal!

Foto: Gids met boekje van Bart Flikkema

Handschrift Henricus Elverick

Uit de totale kloosterperiode van Yesse is slechts een handschrift bekend. Rond 1995 verbleef Prof. Dr. Jos Hermans in Paderborn, waar hij gewezen werd op een middeleeuws handschrift waarin vermeld stond dat het in 1474 in Yesse bij Groningen was geschreven. Recent heeft Yesse een aantal scans hiervan mogen ontvangen van de Erzbischöfliche Akademische Bibliothek in Paderborn, waar het nog steeds in bewaring is.

Yesser minimarkt

Voor het eerst werd dit jaar het seizoen afgesloten met een 'markt', waar zoals het een markt betaamd, iedereen welkom was. Het was dan ook verheugend een mooie mix aan bekenden en onbekenden te mogen ontvangen. Het programma dat was voorbereid kwam nauwelijks aan bod, maar op de markt is de klant koning! Het was een geslaagde opzet die voor herhaling vatbaar is.

2024: De blik naar voren:

1. Naast onze reguliere activiteiten verwachten we in 2024 samen met de Stichting Het Groninger Landschap (HGL) verder te kunnen met de voorbereidingen ten aanzien van de bouw van een nieuw bezoekers/ informatiecentrum en de inrichting van het terrein Essen 7. Het inrichtingsplan van HGL nadert de afronding, waarna volgende stappen gezet kunnen worden.
2. Yesse richt zich op een tweesporenbeleid wat betreft inhoudelijke plannen. Gestreefd wordt naar projecten die op korte termijn ingezet kunnen worden, maar ook op langere termijn en eventueel op een aan te passen wijze ook nog bruikbaar zijn, of een basis voor iets nieuws kunnen vormen. Op dit moment denken we vooral aan onderwijs en educatie, primair voor kinderen.

3. Hierboven meldden we het bezoek aan Paderborn vanwege het Yesser handschrift dat zich daar bevindt. In 2024 is het 550 jaar geleden dat dit voltooid werd, en Yesse wil hier dan ook speciale aandacht aan schenken. De kloosterlezing wordt aan dit onderwerp gewijd (Hoogtijdagen: Hendrik Elverick en de beschaving van Frisia, Dr. A.H. van der Laan). Het jaarlijkse donateursbewijs is ook gebaseerd op deze gebeurtenis.
4. Activiteiten staan op de website vermeld. Het beleidsplan dat aan de Culturele Raad en via hen aan de gemeente is of wordt voorgelegd staat eveneens op de website (bij ANBI-gegevens)

ANBI-gegevens:

De Stichting Bezoekerscentrum Klooster Yesse stelt zich ten doel:

- het verzamelen van bestaande informatie
- het faciliteren van onderzoek
- het uitdragen van kennis

Zij doet dit op eigen initiatief en op verzoek van derden. Er bestaat samenwerking met vele partijen in de (internationale) klooster- en regionale cultuur-historische wereld en met name met de archeologische faculteit van de RUG, het GIA (Groninger Instituut Archeologie).

Het bestuur in 2023:

A.M.E. Bos-Oomen, voorzitter / penningmeester

M.H. Heidema, secretaris

H.J.C. Bekenkamp, lid

B. Flikkema, ondersteuner / adviseur

H. Punte, ondersteuner / adviseur.

Het geheel vrijwillige bestuur komt gemiddeld elke zes weken bij elkaar ten huize van de voorzitter. Sinds 2023 kent het bestuur een tiental externe ondersteuners / adviseurs, de Yesser Kring. Deze bestaat grotendeel uit academisch geschoolde professionals met als vakgebieden archeologie, geschiedenis en godsdienstwetenschappen. Zij zijn zowel universitair als bestuurlijk werkzaam.

De stichting wordt financieel ondersteund door ongeveer 90 donateurs, krijgt inkomsten uit hun donaties, activiteiten en lezingen en ontvangt geen reguliere subsidies.

Inschrijfnummer KvK 01170673

IBAN NL62RABO 0158199731, t.n.v. stichting Bezoekerscentrum Klooster Yesse

www.kloosteryesse.nl

facebook pagina kloosteryesse

facebookpagina opgravingesse (door Groninger Instituut voor Archeologie, RUG)

Naast onze ANBI-gegevens staan nu ook Nieuwsbrieven op de website. Bij rondzending van een Nieuwsbrief zal de vorige online geplaatst worden. Uiteraard krijgen donateurs en een aantal direct betrokkenen ook in de toekomst de Nieuwsbrief als eerste per mail toegezonden.

Bezoekers 2023:

Activiteiten (8x)	178
Groepen (6x)	137
Passanten	312
Totaal	627

Het financieel verslag is te vinden op de website: www.kloosteryesse.nl/anbi-gegevens